

Szerkesztőség:

Rimaszombathoz, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona
Fél évre . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor ter-
fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A nemzet ünnepe.

Negyven év surrant el a magyar nemzet felett azóta, hogy *I. Ferencz József* apostoli királyunkat szent István dicsőséggel és gazdag erényekkel felékesített koronájával a nemzet általános nagy öröm között megkoronázta.

Időszámítás szerint e negyven év a népek történetében csekélység, de az eseményeket és a fejlődést szemlélve s taglalva, az hosszu és gazdag.

Vérrel és dicsőséggel szerezte a magyar nemzet e hont, és azt századokon át a külső és hatalmas ellenségek folytonos betörései ellen is sikerült megvédeni és nemzeti életét odáig fejleszteni, hogy már 1848-ban elismert európai állam volt. Az akkori időköt villámként befutó eszmék, az alkotmány és a nép jogait biztosító szabad eszmék nemzetünket is áthatotta és ezen szent jogok kivívásáért fegyvert adott a kezébe ifjunak és öregnek.

Nem kedvezett azonban a sors s egy pillanatra elfordult tőlünk Atilla hódító szelleme s idegen fegyverekkel leverette az önkényuralom karjaiba estünk, melyben majdnem 20 évig sinylődtünk, s nem volt más vigasztalónk, mint a magyarok Istenébe vetett erős hit és a remény.

Végre oszladozni kezdtek a nehéz fellegek és a derűs égbolton világító nap jelent meg 1867-ben. — Mostan dicsően uralkodó jó királyunk eltávolította maga mellől rosz tanácsadóit és alkotmányt adott a nemzetnek. Korszakot alkotó esemény volt ez történetünkben, s örült ennek nemcsak a nemzet fia, de az öreg Európa minden népe is. Ezzel a magasztos ténynyel léphettünk be ismét az életképes nemzetek közé és azóta király és nemzet megértve egymást, mint a jó apa és fiu, közösen munkáltuk javainkat és édes szeretett hazánk jövőndő érdekeit.

Nem is zavarta ez áldásos békés együttes

munkálkodást az utóbbi évekig semmi. — Az utóbbi időkben azonban ellentétek keletkeztek a király és a nemzet között, mely a sziveket aggodalomba ejtette. Nagy megpróbáltatáson ment keresztül király és nemzet egyaránt, s már már elveszni hittük ügyünket, midőn a béke áldásos szelleme lepte meg a sziveket.

Hála neked eget hatalmas Ura, hogy szeretett apostoli királyunk atyai jó szivét ismét felénk fordítottad és népedet kivezted szerencsésen a nagy veszedelemből.

Sokszor megbűnhődte már e nemzet a mulat, ideje tehát, hogy egyszer a reményteljes boldog jövőjében ringathassa magát, mely nem csalóka álom: de édes valóság legyen.

A Mohi pusztán vad tatár-csordák gázoltak a magyar felett, a mohácsi sikon a török ágyuja seprte a nemzet színe-javát, 1848—49-ben pedig az osztrák és orosz szövetséges hadak kartácsai pusztították sorainkat és mindezt a nemzet kiheverve, megújodva, a művelt ujkor szellemétől áthatva iktatta be nevét fényesen már a világtörténet mult századába.

Oly sok viszály és oly sok ádáz harc után mi biztosította tehát mindezt részünkre, és mi emelt fel bennünket arra a piedestálra, hol a művelt nemzetek tul licitáló harcot folytatnak? A magyarság géniusza, a nemzet szellemi képessége és a király, az alkotmányos király iránti alattvalói hűség.

Bátran nyitjuk fel történelmünk lapjait a világot alkotó összes nemzetek előtt, hogy a magyar a legnagyobb és legveszedelmesebb megpróbáltatások között is hűséges volt koronás királyához, s életét és vérét áldozta a királyért, a hazáért. — De egyuttal, ha jogai, ha érdekei forogtak kockán, azt minden időben sietett megvédeni, s hogy mikor annak ideje elérkezett és hogy indokolt is volt a nemzet felkelése, argumentum e mellett a külföld szimpatiaja.

Az alattvalói hódolatteljes hűség volt tehát az, mely a kiengesztelődés, a béke nagy napjától: 1867-től hatotta át minden igaz magyar szivét, és ennek fátylafénye világította be a hazza minden részét és sugarai a trón zsámolyáig jutottak.

Jó királyunk fogadta örömmel hű magyarjai hódolatát és megengedte neki a magyarok Istené, hogy 1907. évi június hó 8-án koronázásának évfordulóján ünnepelje dicsőséges uralkodásának 40-ik évfordulóját. — Kiváló kegye ez az Istennek, hogy annyi csapás után megengedte érni királyunknak e hosszu idő nagy évfordulóját, a melyet igen kevesen találunk az uralkodók történetében. Megengedte érni, hogy királyunk e napon ős Buda várában, az ország szívében ünnepeljen a nemzettel együtt, és Hollós Mátyás kápolnájában rebeghessen imát drága életeért és nemzetéért.

Különös kegy ez a nemzetre is, hogy az izgalmas napok után megszabadulva az aggodalmaktól, imádkozhasson Istenéhez jó királyja életeért és boldogságáért. Fényes és megnyugtató példa ez a nemzetnek, hogy a király nem haragszik és azért jött közénk ünnepelni, hogy ismét erőt merítve *szent István koronájától*, annak varázsától áthatva vezethesse mindinkább közelebb népét az ígért földjéhez.

Örömmelmorban uszik tehát már a mai napon az egész nemzet, és az uralkodó jó szive, bölcsessége, ennek emlékére különösen jutalmazta meg mindazokat, kik a nagy veszedelemből szerencsésen kiveztek a nemzetet, és kik a nagy munkában vezéreink.

Nincs tehát ma már ok az aggodalomra és távoztassuk ezt sziveinkből. Örvendjünk e napon mindnyájan együtt és rebejjünk buzgó imát a magyarok Istenéhez:

„Tartsd meg hazánkat és jó királyunkat és óvd meg minden veszedelemtől.

TÁRCZA.

A teremtés napjai.

Irta: HORVÁTH ZOLTÁN.

(9)

VII. A hatodik nap.

„Mondá még az Isten: hozzon elé a föld élőlényeket nemek szerint, barmokat és csuszómaszó állatokat és földi vadakat fajaik szerint. És úgy lőn. És alkotta Isten földi vadakat fajaik szerint és barmokat és a földnek minden csuszómaszó állatát neme szerint. És látá Isten, hogy jó.”

„És mondá: alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra, ki uralkodjék a tenger halain és az égi madarakon és vadakon és az egész földön és minden csuszómaszó állaton, mely mozog a földön. És teremté Isten az embert az ő képére; Isten képére teremté őt, férfivá és asszonnyá teremté őket. És megáldá őket Isten és mondá: Növekedjétek és sokasodjatok és töltsétek be a földet és hajtátok azt birodalmatok alá és uralkodjatok a tenger halain és az égi madarakon és minden állatokon, melyek mozognak a földön. És mondá Isten: Ime nektek adtam minden maghozó füvet a földön és minden fakát, melyeknek nemök szerint magvak vagyon önmagukban, hogy legyenek eledelel nektek és a föld minden állatainak és az ég minden madarainak és mindennek, a mi mozog a földön és minden élő lélek van, hogy legyen eledelelre. És úgy lőn.”

„És látá Isten mindent, a mit alkotott vala és igen jók valának. És lőn este és reggel, hatodik nap.”

Harmadkornak nevezik az új kor első szakát, más néven **kaenozoi** vagy új élet kora.

Egészen megváltozott benne az élők világa. Mig az ó kor és a középkor növény- és állatvilága a maitól egészen eltűnt formákat és méreteket tüntet föl: addig a megváltozott életviszonyok hatása alatt eltűnnek az élet nagy színteréről a mesebeli szörnyetek és az élők mindinkább nekünk ismerős formákban jelennek meg; a sokféleség, változatosság mindinkább kiterjed s vidékenként új meg új alakok élénkitik az új élet korát.

Erdekes még, hogy a harmadkornak Európa szárazföldje mindinkább kezd összefüggőleg kialakulni. Egy nagy földközi tenger vonult el Európa, Ázsia és Afrika közt, de nem a maihoz hasonló. Ez volt a nummulit tenger, a mely az Alpok déli szélétől Krim felé hazánk is végighúzódott s behorította Észak Afrikát, Kis Ázsiát, Perzsiát s behatolt Kínába is.

Nummulit tenger elnevezését azoktól a pénzformájú kőületektől kapta, a melyek nagyszámmal találhatók Magyarországon is. Erdélyben meg Szent László pénzének nevezik s a kővé vált pénznek legendájával hozták összefüggésbe. Ezek a nummulitok a gyökérlábu állatokhoz tartozhattak, a melyek a héj sok apró likaesán bocsátották ki lágy testük elágazó nyulványait, mint a krétát alkotó állatkák. Most az Alpokban s a Himalája oldalain 3000 méter magasságban található a nummulit mészkő. Ebből látható, hogy azóta hova emelkedett a harmadkori tengerfenék!

Mikor ez a tenger később visszahúzódott a hegységek kiemelkedésével, akkor Európa északnyugati részén Paris környékétől Belgium és Németország egy részén át új tengerből alakult: ez a Tongri tenger.

Majd a harmadkor közepe táján ismét délnyugatról északkelet felé nyomul elő a tenger. Ezt meg Molassz tengernek nevezik.

A harmadkornak emelkednek hegységeink mai magasságukra. A vulkanizmus műhelye volt ekkor Európa közepe s az Alpok és Kárpátok ekkor emelik nagy magasságra gránit csúcsait. A belső tüztől megolvadt anyag mint bazalt és trachit tört elő a föld mélyéből. Ebből a korból valók a Hegyalja, a Vihorlát—Gutin, a Magyar Érc-hegység, a Oserhát, Mátra trachitjai s a Balaton környékének bazalt kupjai, erről regélhetne Ajnácskő mellett a Rigács, Pogányvár, Medves s a Somoskő melletti bazalt-hegy. Nemesak Európában, de Ázsiában és Amerikában is a harmadkor forradalmi hozzájárulása a szárazföld magvát alkotó lánczhegységeket, úgyhogy ez a kor veti meg alapját a mai szárazföldeknek.

Sőt a déli félgömbön is nagy átalakulások történtek ebben a korban, mint már említettük az ókor tárgyalásánál, t. i. hogy Afrika délkeleti vidékei azonos kőületeket mutatnak föl, mint Ausztrália s ennek magya-

rázatát abban keresik, hogy az Indiai óceán helyén nagy szárazföld létezett és az kapcsolta össze a kettőt az ujkorig, a mikor lesüllyedt a nagy déli szárazföld. Ennek az összeköttetésnek létezésére enged még következtetni Madagaszkár és a Szunda szigetek állatvilágának hasonlósága is, különösen a félmajmok jelenléte a két távolos helyen. Epen a félmajmok tudományos nevével Lemuriának szokták nevezni az elsüllyedt földrészt.

A harmadkor rétegeit következő korszakokra szokták felosztani: legelső az eocén, az ujkor hajnala, azután a miocén, majd a pliocén következik. Az eocén és miocén közt sokan az oligocént is fölveszik, mint Szabó József is, mások meg a pliocén folytatását pleistocénnek nevezik, ez azonban már diluviumba való és így bár ujkori, de nem harmadkori, hanem negyedkori réteg. (Igy pleistocénnek nevezik Jáva szigetén azt a réteget, a melyben a híres pithecanthropus erectus nevű ősmajom esontjaiból talált egy-két darabot Dubois.) Erdekes még megemlíteni, hogy a miocént és pliocént nálunk neogén néven is összefoglalják, mert Magyarországon és Ausztriában nehéz eltárni vonni a két korszak között. — Az *eocénban* eltűnik sok csiga, kagyló, a melyek a krétakorszakban megvoltak, az ammonitek, belemnitek közül csak a nautilus maradt meg korunkig.

Az éghajlati különbségek nagyobbodnak, de azért még jóval melegebb a klíma, mint napjainkban. Erről tanuskodik a növényzet. Közép Európában a tölgy, bükk, nyárfa, diófa őse együtt tenyész a fűgével, mirtusszal, pálmával, mint azt Észtergom- és Komárommegyének barnaszentlepei mutatják.

A tengeri állatvilág kozmopolitái a nummulitok. Az említett barna szentlepek közelében Liffa Aurél háromféle nummulit fajt talált az eocén rétegekben, u. m. nummulites lucasus, nummulites striatus és nummulites Tehihatcheffi fajokat. (Magy. föld. int. jel. 1903-ról 219 lap)

Ezek a kisebb-nagyobb pénzformájú mészvázás gyökérlábu állatok rengeteg tömegben hagyták hátra életük nyomait a Pyrenei hegységtől kezdve Európán és Ázsián végig Khina hegyes tájékaig s az egykori tengerfenék most a földemelkedések folytán 3000—5000 méter magasságra is feltorlódtak.

TÖRÖK BÁLINT.

Mint az orkán szele az erős jegenyét, úgy seprí a halál legjobbjainkat. A forró nyári nap tiszta azúr-kék egén ismét eldőlő villámot szóró felleg keletkezett, s a még pár nap előtt közöttünk megfordult és a közügyek iránt melegen érdeklődő Török Bálintot, a függetlenség ünneplését, felkent bajnokát váratlanul suitotta le.

81 év nyomta már a vállát Török Bálintnak, de azért ifju hávval szolgálta mindazt, a mi hazafias, szép és nemes. Még a legközelebb lefolyt rendkívüli megyegyűlésen is részt vett és élönken érdeklődött a közügyek iránt, melyből hosszú életén át bőven volt alkalma osztályrészt kivenni.

Panaszkodott ugyan, hogy bizony már ő öreg, de nem látszott rajta a testi gyengeség, szellemi és lelki ereje pedig egyenlő volt egy javakorban lévő férfival. Ma pedig már ottan pihen ősei mellett a jánosai virágos sírkert hideg, agyagos földjében melyet az áldó emlék melenget, mezei tarka pázsitos rétjét pedig a család, a rokonok és a jó barátok forró könnyei áztatnak.

Gazdag életrajzi adataiból kiemeljük a következőket: Török Bálint fiatal 22 éves korában vármegyei szolgálatba állott és a 48-as nemzeti feltámadás a vármegye zöld asztalánál találta mint aljegyzőt. A haza függetlenségeért való lelkesedés kardon adott az ő kezébe is és mint nemzetőr a gömöri zászlóaljban *Schvehatnál* nézett farkas szemet az csztrák hadakkal. Midőn e helyen, a szabadság első temető helyén a nemzetőrökét széjjel szórták, hazamenekült ő is és Jánosiban zokogott a haza sorsa felett. A magyar nemzet bukása után visszavonult és gazdálkodással foglalkozott. Majd 61 ben, midőn az alkotmányos élet csillagának első sugara járta be a gyászban selymülő nemzetet, ifju lelkesedéssel lépett a rimaszécsi járás élére mint főszolgabíró. A nemzeti törekvések hirtelen eltérése azonban ismét vissza parancsolta falusi magányába.

67 ben azonban, midőn a nemzet alkotmányt kapott, ismét a járás főszolgabírójára lett, mely hivatalát 1872-ig teljes buzgalommal és megelégedéssel viselte. 72 ben, midőn a jogtudományt a politikumtól elválasztották és a vármegyei árvaszéket szervezték, árvaszéki elnökké választották, mely hivatalát 1899. évig viselte nagy megelégedésre. Lehet mondani, hogy kizárólag az övé az érdem, a szervezés nagy munkájában is ő alkotta meg árvaszékiunk jelenlegi szervezetét.

Hivatalában mindenki szakképzett, pontos, lelkiismeretes tisztviselőnek és főnöknek ismerte, s hivataloskodásának egész ideje alatt összes tisztviselő társai csak rajongó szeretettel és tisztelettel vették körül.

Az elhunyt azonban nemcsak hivatalának, de e mellett különösen a közügyeknek is élt. Ifju korától kezdve a függetlenségi eszmék érzete hatotta át jó szívét, s ettől egész életén át egy pillanatra sem tért el. Ez erős meggyőződés és a remény szállították a harcra és bátorították minden időben a küzdelemben. Csak emlékezzünk vissza az elmúlt válságos időkben lelki-terti barátjával és elvtársával néh. *Bornemisza* Istvánnal ismét együtt voltak az első között és fájó szívvel keltek ki a nemzet jogai mellett a vármegyei gyűléseken.

Szomorú, hogy a sors nem kímél senkit, s már mindketten oda lent pihennek, hol nem dobog a szív, hol néma és hideg az ajak és erőtlén a kar.

E nemes tündöklő tulajdonánál fogva több ízben kínálták meg a rimaszécsi választókerület maudatúval, de azt nem fogadta el azért először, mert hivatalától nem akart megválni, midőn pedig nyugdíjba vonult, már öregnek érezte magát.

Sokáig volt a nemes, kulturális ezélt szolgáló és fényes eredményeket mutató vármegyei közművelődési egyesületnek is elnöke, midőn pedig öreg korára való hivatkozással erről pár év előtt lemondott, az egyesület örökös diszelnökévé választotta.

Vallás- és rangkülönség nélkül mindenki nagyon szerette és tisztelte, fényes tanujele ennek a sok közül

A tengeri gyíkok helyett a bálnafélék tűnnek föl, a szárazföld rettentő gyíkjai kivésznek és uralmuk az emlősökre száll.

Az állatvilág első tekintetre meglepő, de figyelmebben megvizsgálva a mai fajok alakjai kezdenek belőlük előtűnedezni. A *cerithium*, *planorbis* csigák, a *cardium* és egyéb kagylók héjai a mai kagylókhoz ugy hasonlítanak, mint egyik testvér a másikhoz, a csetek csontjait néhol nagy tömegekben találják.

Megjelent a lovak elődjének tartott *phaenacodus* és *hyracotherium*, az előbbi 5, -az utóbbi 3 ujjal. Gumós fogazatuk mindenevőknek tünteti föl őket, de az a dolog bajos oldala, hogy az első kutyánagságu, az utóbbi rókanagságu s az első inkább ragadozóokra, mint őspatasokra emlékeztet. (Papp K. Idézett mű 154. lap.) Így hát bajos ezekből a lovat leszármaztatni, de már később a miocen *anchiterium* nevezetű állatja és a pliocén *hipparionja* inkább a lóra emlékeztet.

A vastagbőrűek közül a *palaeotherium* tapír formájú állat; az *anoplotherium* pedig a fegyvertelen kérődzők és sokpatások tulajdonságait tünteti föl. Az *anthracotherium* a sertéshez és a vizilóhoz hasonlít. Őzek, szarvasok, juhok, kecskék s egyéb kérődzők még nem mutatkoznak. Feltűnik a mókus, az egér és a macska őse, de igazán nagy ragadozó állat nem mutatkozik e korszak kövületeiben. A *dinoceras*, *uintatherium*, *loxolophodon* otromba testűekkel, nagy agyaraikkal elefántra emlékeztetnek, de koponyájukon 3 pár kiemelkedő csontnyulvány látszik.

A miocén klímája még hűvösebb. Közép Európa éghajlata ugyan olyan lehetett, mint ma Észak-Afrikáé, de Izlandon már nem termelt meg a babérfá s Grönland e korbeli barnaszételepeiben is csak olyan fák maradványai vannak, mint a milyenek ma nálunk tenyésznek; pálmák és örökzöld növények nem fordulnak elő a fenyőféléket kivéve.

A miocen flórája olyan közel áll a mai növényzet-hez, hogy mindössze vagy hat nembeli növény nincs meg a ma viritók között: a többi a mai növénynek közé sorozhatjuk, fajbelileg azonban nem egyeznek meg a ma élő fajokkal. (Föld és ég, 376 lapon, Heerre hivatkozással.)

az is, hogy a róm. kath. földesurat a község ev. ref. egyház gondnokává választotta. Ezen sok tündöklő erénye mellett páratlan jó férj, családító és vendégszerető házigazda volt, kinek jánosai kuriájában annak idején még a 90 es években is sok szép fényes estély folyt le.

Temetése méltó volt életéhez. Rázt vett azon a vármegye intelligenciájára, tisztviselői és jánosai község jó népe. Az Árpád korbeli templom ezüst szavú csengetyűivel, melyben a ravatal föl volt állítva, együtt sirt a gyászoló közönség és a nép; mert utolsó föld s urát siratta és kísérete ki a temetőbe. Az ősi ku ia vakolatja és czimere is megindult, mert a Szendrői Török család e hajtásának férfi ivadéka benne kihalt; mert csak egy leánya maradt: *Ragályi* Gyuláné személyében.

Koporsója felett *Szepessy* Károly felelt róm. kath. plébános mondott szinte szívből feltörő lelkes beszédet és a koporsó előtt meg hajlott a 48 as nemzeti lobogó. A koporsót vármegyei tisztviselők emelték a gyászkoercára és nagy sokaság kísérete a temetőbe. A siral *Lukács* Géza főjegyző a vármegye nevében, *Váry* János titkár pedig a közművelődési egyesület nevében mondtak hatásos beszédeket.

Legyen emléke áldott, pihenése csendes és zavaraltalan.

A püspök bérmautja.

Sipeki Balás Lajos rozsnói megyés püspök f. hó 1-én Uzapanitra ment s onnan még aznap visszatért s délután elutazott Tiszolcra, hol vasárnap osztotta ki a híveknek a bérmálás szentségét. A megyés püspök utja mindenféle valóságos diadalut! A lakosság fényes és lelkes ovációval, meleg szeretettel és bensőséggel fogadja a kegyes főpásztort, kit utjában titkárán kívül *Szeman* Endre prépost-plébános is kísér. Tiszolcáról írják, hogy a város lobogódsít öltött, mozsárdurrogások között vonult be a püspök, kit *Selina* Janos jegyző fogadott a képviselőtestület és előljárással együtt és üdvözölt lelkes szavakkal.

Harangok zúgása közt érkezett az egyházfő az első diadaliv alá, hol a breznobányai zenekar riadója fogadta. Majd elhalt a kürt szava, s a vasgyár főnöke, *Lányi* Róbert főmérnök bájos leányával karján lép a főpásztort elé, s mélyen átértzett, szépen gördülő szavakkal köszönti a nyájnak dicső pásztort, mire a fehérruhás leány átnyujtja gyönyörű csokrá a főpapnak. A püspök a meg-hatóság hangján választ az elhangzott üdvözölő szavakra, s nyájas mosolylyal vette át a kaméliából font csokrot. Innen gyalog folytatta útját a paróchia felé, a mely előtt egy másik diadalkapu ékeskedett. Itt várta teljes egyházi ornátusban az egyház serény papja: *Kamm* Ede, hiven tolmácsolva az általános nagy örömet és a tiszteletet. A főpap nagy lelki gyönyörrel hallgatta a hozzá intézett beszédet, melyre meleg hangon válaszolt. Ekkor kilépett a sorból egy értelmes iskolás leányka, s hazánk zengzetes nyelvén üdvözölte a püspököt. S csokrot adott át neki. Nagy volt a püspök öröme, hogy e nemzetiségi vidéken magyar szót hallott egy tót anya nyelvű gyermek ajkairól. Az érkezés után csendes mise volt. Masnap, vasárnap nagy misét czelebrált több pap segédkezésével, miközben a jól begyakorolt vegyeskar lélekemelő egyházi énekeket adott elő a legnagyobb praecisitással, *Parák* Lázár kántor vezetése alatt. Isten-tisztelet után vallásos és hazafias érzettől áthatott, szép beszédet intézett az ékezzsávu főpap a templomot zsufolásig megtöltő hívők közt. Majd kivonult a templomból a tömeg, s a bérmálások elhelyezkedtek a templom körül, hogy részeseivé legyenek a bérmálás szentségének. Ezen szent functió után az egyház veteményes kertjébe vonult a főpásztor, a hol is *Hegedüs* Zoltán áll tanító s *Parák* Lázár kath. tanító várták s fogadták. A főpásztor előttük ismételtén kifejezést adott a tapasztaltak feletti megelégedésnek. Ezek után a deputációk fogadtatása következett. Az állami iskola gondnokát *Basulides* János vezette a főpap elé, aki rövid de velős szavakkal rámutatott a fontos missióra, a melyet ez iskola teljesíteni hivatva van. A püspök gyönyörű szavakkal köszöntö meg a tisztelgők megjelenését, majd az állami iskola testülete járult a főpap színe elé. *Hanak* Manó keresetlen, de szép szavakkal mondott Isten hozottat a főpásztornak, s kérte, hogy fogadja meleg jóindulatába e testületet, mely itt oly nehéz viszonyok között teljesíti magasztos feladatát. A püspök a tanítóság iránt érzett legmelegebb rokonszenvének adott kifejezést, mondván, hogy a tanítók néhez munkáját sohasem lehet méltóképen honorálni. Majd az izraelita hitközség előljárással tisztelgett nála *Dr. Schwarz* M. vezetésével, kikhez szintén volt néhány szép szava. Más küldöttségek is tették tiszteletüket nála, s valamennyi a legjobb benyomással távozott köréből. Egy órákor fehér asztal mellé ült a főpap és a sok meghívott. A püspök a fehérasztalnál szép szavakkal emlékeztet meg a nép irányítójáról, a kik a nép boldogítását szóval, tettel előmozdítják. Szólt még *Lányi* Róbert főmérnök és *Kamm* Ede plébános, mindkettő a főpapot dicsőítette, ki egy csapásra megnyerte a tiszolcziak szívét. 4 órákor tovább, *Kokva* felé utazott a főpap, s utközben *Nyustyan* látogatást tett *Fáy* Gyula főispánnal.

Rimakokován. A püspök 2-án délután 6 órákor érkezett Tiszolcra Rimakokovára. Már Rómocán érte kellemes meglepetés, a mennyiben a tisztán ág. ev. vallású községben diadalkapuval várták. Rimakokován a határon 50 tagból álló lovas bandériummal, s a község előljárással élén a lakosság remek diadalkapu alatt várta a püspököt, s itt lelkes szavakkal üdvözölte *Tauffer* Ignác községi bírót. A bevonulás impozáns volt. Elöl a lovasbandérium, utána *Máriássy* Gyula járásbeli főszolgabíró fogata, aztán a püspök négyes fogata, majd *Knöpfler* Károly nagybirtokos négyes fogata, s számos kocsi haladt a zászlódszben levő községbe. Taraczk lövések, s ugy az evangélikus, mint a róm. kath. torony összes harangjai zúgása mellett érkezett a menet a plébánia felé vezető ut hidjához, hoi a második diadalkapu előtt *Novák* Béla zlatnói gyáros a hála és szeretet érzelmével üdvözölte a püspököt, ecsetelve, hogy az itteni hívek többsége javarészt gyári munkások, kik a legnagyobb szeretettel várják és fogadják főpásztorukat. A püspök válaszában a munkaadó és munkás közötti viszonyokról beszélt, hangsúlyozva, hogy nagyon jól esik lelkének látva, hogy a munkaadók itt nem tekintik híveit csupán oly eszköznek, melyet kényök-kedvök szerint

kihasználják, hanem tekintik azokat Isten képére teremtett felebarátjaiknak. Innen a közellevő plébániára hajtattat, hol *Stubendek* József alesperes plébános fogadta s csakhamar csendes misére átmentek a zsufolásig megtelt templomba.

Másnap, folyó hó 3-án reggeli 8 órákor a szépen feldiszitett s teljesen megtelt templomban a misén a megyés püspök ő méltósága czelebrált *Szeman* Endre prépost-plébános, *Stubendek* József helybeli alesperes-plébános, *Dittel* István pápai kamarás, püspöki titkár, *Komora* János nyustyai plébános és *Tauffer* Gyula káplán segédletével Mise közben magyar beszédet mondott a megyés püspök, s aztán a bérmálás szentségét szolgál-tatta ki mintegy 480 hívőnek. Ennek befejezése után a küldöttségeket fogadta. A helybeli róm. kath. egyház küldöttségét *Hello* János gondnok, az ág. hitv. ev. egyház küldöttségét *Banczik* Sámuel ev. lelkész, az izraelita hitközség küldöttségét *Pollák* Márkusz, Rimakokova község küldöttségét *Füzi* R-zsó jegyző vezették. Valamennyien a legkedvesebb benyomásokkal eltelve távozásuk után is magasztalták a hazáját oly lángolón szerető s hitbuzgó főpásztort, kinek tiszteletére *Stubendek* József alesperes plébános fényes ebédet adott, melyen 40-en vettek részt. Toasztokat mondtak a házigazda a püspökre, utána a püspök éltette *Stubendek* plébánost mint kötelességét a legpontosabban teljesítő lelkészt s szíves házigazdát. Lelkes éljenzés hangzott szavai után, mert a plébánost a község összes lakossága becsüli és szereti. Majd *Banczik* Sámuel ev. lelkész ékes szavakkal éltette a püspököt. A toasztok sorát a megyés püspök zárta be, éltetvén az összes jelenvöltoakat.

Délután 3 órákor haladt tovább bérmautján For-gácsfala felé. Ujantárvölgyig számos kocsin a rimakokovaiak kísérték, hol a művészi kivitelű diadalkapunál *Brandl* Ferenc s *Müller* József tisztviselő kis leánya üdvözölték. Az üvegyár megtekintésekor a munkások ép munkába kezdtek, melyet ima előzött meg. Forgács-faláról a püspök 4-én délután 7 órákor érkezett vissza Rimakokovára. Másnap a róm. kath. iskolát látogatta meg, s gyönyörködött a gyermekek okos magyar feleletén. *Knöpfler* Károly nagybirtokos vendégszerető házában elköltött ebéd után folytatta bérmautját Ujantálfala, majd 6-án délután Rihó felé.

Értesítés. Az állami polgári leányiskola évről nyilvános vizsgái folyó hó 14-én, illetve 10-én a vallás-vizsgákkal kezdődnek, s 25-én d. u. 2 órákor a magán-tanulók szóbeli vizsgáival végződnek. A vizsgákon a kir. tanfelügyelő fog elnökölni. A záróünnepély 22-én d. u. 3 órákor lesz az *Olvasóör dísztermében* s utána ki- osztják a bizonyítványokat.

Értesítés és meghívás.

A rimaszombati iparostanoncz-iskola tanulóinak az 1906—7-ik tanévet bezáró nyilvános vizsgái, kapcsolatban az iparos tanoncz munkakiállításal együtt, folyó hó 16-án, azaz vasárnap délután 2 órától 5-ig, az áll. el. fiúiskola helyiségében fognak megtartatni, melyre az érdeklődő n. é. közönséget tisztelettel meghívja

Rimaszombat, 1907. június 8-án

az igazgatóság.

Városi kösgyűlés. Az 1907. évi június hó 10-én, délután fél három órákor tartandó képviselő testületi közgyűlés tárgysorozata:

1. Törvényhatósági véghatározat a város 1907. évi költségelirányzatának jóváhagyásáról.
2. A Hirom Rózsa átalakítására vonatkozó képviselő testületi véghatározat jóváhagyásának megtagadására vonatkozó törvényhatósági véghatározat.
3. A város 1906. évi közpénztári számadásának megvizsgálásáról szóló számvizsgáló bizottsági jelentés.
4. A Kispást tér és Abonyi-téle közön építendő járdanak terve feletti határozat hozatal.
5. Az ujonnan épülő leányiskola felszerelési költségeinek viselésére vonatkozó áll. isk. gondnoksági előterjesztés.
6. A leányiskolák berendezésének költségelirányzata.
7. A leányiskolák 1907—8. tanévi költségelirányzata.
8. A József főherceg Sanatórium egyesület kérvénye támogatás iránt.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Koronázási évforduló ünnep. A magyar király koronázásának negyvenedik évtordulóján városunkban a középületeket fellobogózták, s a róm. kath. templomban ünnepi misét tartott *Szeman* Endre prépost plébános. A misén a hivatalos előkelőségek teljes számban megjelentek. Az izraelita templomban *Singer* S. Leo kerületi főrabbi a nagyszámban, egybegyűlt hívekhez magyar nyelven emelkedett szellemű, hazafias érzéstől áthatott szép alkalmi beszédet intézett. Az ev. ref. és ág. ev. templomokban a mai istentiszteleten ünnepelték a koronázás évfordulóját.

Személyi hírek. *Zelenka* Pál, az ág. ev. egyházkerület nagytudású és fekölt gondolkodású püspöke folyó hó 5-én városunkban időzött és több látogatást tett.

Paksy József, kassai kir. főügyész a hét folyamán pár napig városunkban időzött a helybeli kir. ügyészség megvizsgálása céljából. Az ügyészségnél mindent teljes rendben talált, s elismerését fejezte ki *Dr. Mészáros* István kir. ügyész és *Penyigey* Lajos alügyész előtt. — Folyó hó 5-én ebéden főispánunknak volt szivesen látott vendége.

A rozsnói megyés püspök, Sipeki Balás Lajos folyó hó 7-én, délután 4 óra tájban Rihóról városunkba érkezett s egyenesen a vonathoz hajtattat. A főpap a 4 óra 36 perczkor induló vonattal Budapestre utazott a koronázási évforduló ünnepére.

Kossuth-szobor leleplezés Dobainán. Dobina város hazafias közönsége folyó hó 16-án fogja a hontalanságban elhunyt nagy hazafinak: Kossuth Lajosnak szobrát méltóképen, nagy ünnepek között leleplezni. — Az ünnepélyen jelen lesz Kossuth Ferencz m. kir. kereskedelemügyi miniszter és Kossuth Tódor az olasz vasutak igazgatója is több országgyűlési képviselővel, s egyidejűleg a világhírű jégbarlangot is meg fogják látogatni. — Az előkészületek már nagyban folynak, s az ügyes rendezőség élén dr. Csermák Sándor városi polgármesterrel mindent elkövet, hogy az jól sikerüljön. — A figyelmes rendezőség meghívta a vármegye és városok közönségét, valamint az összes hatóságokat is, s az ünnepély éppen olyan népesnek ígérkezik, mint a rozsnyói. A kiadott meghívót, illetve az ünnepély sorrendjét itt közöljük: 1. Délelőtt 9 órakor gyülekezés a kaszinó egyesület termében s innen d. e. 9¹/₄ órakor kivonulás a szobor elé. — 2. Himnusz, éneklés a dobsinai alkalmi énekkel. — 3. Az ünnepet megnyitja Poputh Viktor. — 4. Ünnepi beszédet mond Jakab József. — 5. A szobrot a város közönsége nevében átveszi Csermák Sándor dr. polgármester. — 6. „Győzelmi dal“, éneklés az ózdi gyári munkás olvasó-egyesület dalárdájára. — 7. „Ünnepi óda“, írta és szavalja Szombathy László. — 8. „Tavas elmúlt“, éneklés a dobsinai alkalmi énekkel. — 9. A szobor megkoszorúzása. — 10. „Rakóczy induló“, éneklés az ózdi gyári munkás olvasó-egyesület dalárdájára, ugyanezen egyesület zenekarának kíséretével. 11 órakor Kossuth Ferencz és kísérete kirándul a jégbarlanghoz. A barlang megtekintése után diszebed, 12 órakor közbéd a városi vendéglő nagytermében. Ugyanott este 8 órakor táncvizsgálat. — Kéri a rendezőség, hogy az elszállásolás céljából a vendégek menetelüket idejekorán jelentésük be.

Érettségi elnök. Zelenka Pál tiszai ág. h. ev. egyházkerületi püspök a nyiregyházi ev. főgimnáziumban megtartandó érettségi vizsgálatokra helyettesül, illetőleg vezető bizottsági elnökül a helybeli egyesült protestáns főgimnázium köztisztviselőinek örvendő ifjú igazgatóját küldötte ki. Loysch Ödön főgimnáziumi igazgató ma reggel utazott el Nyiregyháza a holnap kezdődő szóbeli érettségi vizsgálatok vezetésére.

Alakuló gyűlés. A Rimaszombati Magyar Védő Egyesület f. június 23-án (vasárnap) délelőtti 11 órakor tartja alakuló közgyűlését a városháza nagytermében dr. Kovács László polgármester elnöklete alatt.

Áthelyezés. Ternyey Miklós számtiszt, a miskolci pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőosztály Tornaljára, a járási számvétséghez helyeztetett át.

Esküvő. Ujváry L. nyug. tanító kedves leányát: Jolánkat folyó hó 4-én vette nőül Mauks K. losonczy adóhivati ellenőr.

Eljegyzés. Mispál Frigyes a nyustyai gyógyszerész bérője a napokban jegyezte el Hrdicska Annát Eberhardról.

Névváltoztatás. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Deutsch Jenő rozsnyói lakos nevét „Denesre“ változtassa.

Érettségi vizsgálatok. A helybeli egyesült protestáns főgimnáziumban folyó hó 7-én véget értek az érettségi szóbeli vizsgálatok is. Az írásbelin 28 ifjú vett részt. Egy orvosi bizonyítvánnyal igazolt megbetegedése folytán a szóbelin nem vehetett részt. A többi 27 mind szóbelire beosztott, melyen egy tudásukat, mint nyugodt, higgadt fellépésüket tekintve, igen jól megállották helyüket. Jelenen éretek: Baskay Gyula, Eisele Gusztáv, Kovács Lajos, Kovács Zoltán, Kral Karoly, Svingor Jenő és Schwarz Ernő; azaz 7. Jól éretek: 4. Egyszerűen: 15. Egy tárgyból szeptemberben teendő javításra utasított: 1. Oly ritka szép eredmény ez, mely az iskolának a vezető szaktanároknak és a különben is kezdettől fogva kiváló osztálynak is öröme és becsületére válik. Tagadhatatlan, hogy az ifjak komoly készültsége, a tanárok higgadt és jóindulatú kérdezése mellett a jó eredményben nagy része van annak a szeretettel teljes jóindulatnak is, melylyel a vizsgáló bizottság köztisztviselőiben álló elnöke: Csabay Pál gőmőri ref. esperes a vizsgálatot vezette s a mely az igazgató-tanács képviselője: Fábry János kir. tanácsos, Loysch Ödön főgimn. igazgató és Szóts Farkas kormányképviselő részéről is mindvégig biztatólag hatott a vizsgázókra. A boldog éretek ma délbán a Tompa szálló éttermében bucsubankettre gyűlnek össze, melyre az egész tanári kart meghívták. — Jó mulatást és az életben sok hasonló jó sikert kívánunk!

Nőegyleti közgyűlés. Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete rendez évi közgyűlését a dadó majális miatt nem vasárnap — miként az a meghívókon jelezve volt — hanem f. hó 15-én: szombaton délután 5 órakor tartja meg a Takarékpénztár tanácstermében. A közgyűlésen a választmány a mult jubileumi évről s az új cseléd leányképzőről fog jelentést tenni. S így iránta nagy az érdeklődés még a vidéken is. A jótékony nőegylet nagyerőmű elnöke: Samarjay Jánosné budapesti fűdülését félbeszakítva személyesen fogja vezetni a közgyűlést.

Városunk fejlődése nagy lépésekkel halad előre az újabb időkben. Egymásután létesülnek — dacára a nagy építési drágaságnak — utcáinkon a mindenképen gyönyörködtető és az utcák képét emelő köz- és magánépületek. Az új leányiskola szép épülete most veti le árboz-ruházatát, s máris impozáns hatással van a nézőre. A „nagymerést“ teljesen lebontották, helyére az új bank emeletes szép épülete fog kerülni s a Kobáry utca megnyeri itt is a sarkon rendez szélességét. Folytatásában a Szécsi utca rendezése fejeződik be, s néhány nap múlva elkerülnek onnan a zavaró földhányások és törmelések. A Hunyadi-utca rendezése néhány nap multán kezdődik, a patak eltűnik a föld alá. A Szécsi utca járdája közel készen áll, utána még három utca lesz burkolva. A piacon négy új ház épül, illetve renováltatik. Három utca kapott ismét gömbölkézeteket. Szóval haladunk erősen — csak tartós legyen.

Osztályvizsgálatok. A helybeli egyesült prot. főgimnáziumban az évvégi osztályvizsgálatok f. hó 14-én kezdődnek. Még pedig 14-én, pénteken reggeli 8 órától a magántanulók írásbeli, 15-én ugyanezek szóbeli vizsgálata lesz. Ugyancsak 15-én lesznek az összes vallásvizsgák is. A többi tárgyakból 17-én kezdődnek a rendez vizsgálatok.

Mulatság. A helybeli iparosok nyugdíjintézménye javára folyó hó 9-én — ma délután — a Széchenyikertben 1 korona belépti-díj mellett nyári mulatságot rendeznek. A mulatság d. u. 4 órakor kezdődik.

Iskolai mulatság. Az állami elemi iskola növendékeinek mulatsága, mely f. hó 6-ára volt tervezve, a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt, s kedden f. hó 11-én fog megtartatni a szabadkai erdőben.

A „Gizella“ kiadódó-intézet növendékei folyó hó 16-án tartják szokásos nyári mulatságukat a Széchenyi kertben, mikor is a kis gyermekek szavalkokkal, énekekkel és táncokkal fogják gyönyörködtetni a közönséget.

Körjegyzők gyűlése. A vármegyei községi és körjegyzők folyó hó 3- és 4-én gyűlést tartottak a vármegyei székházban. Első napon 3-án a nyugdíjkezelő választmány ülésezett, 4-én pedig a szokásos évi közgyűlés folyt le. — A gyűléseken Bornemisza László alispán elnökelt, s bár annak fontos tárgyai is voltak, nem nagy érdeklődés mutatkozott a vidék részéről. Alig egy pár egyetbeli tag jelent meg, de a megjelentek behatóan foglalkoztak a szónyegen lévő ügyekkel. — A nyugdíjkezelő választmány Ziman Ede kövi-i körjegyzőt — tekintettel munkaképtelenségére — nyugdíjazta; özv. Tóth Martonné és V. Kis Lajosné volt jegyzők nejei részére pedig özvegyi ellátást szavazott meg. — A közgyűlés behatóan megvizsgálta az egyetel vagyonát, mely bár elég szép összeget mutat, mégis, ha tömeges nyugdíjazás lesz, nem lesz elegendő a nyugdíjak folyósítására. Annak a megoldása tehát, hogy ez esetben mit tegyen az egyesület, képezte különösen fő kérdés-tárgyát. Ez irányban Bornemisza alispán elnök, ki nagyon ismeri a jegyzők helyzetét és méltányolja munkásságát, megígérte, hogy ha szükség fog előállni, a törvényhatóságnál mindent el fog követni és bizik is a törvényhatóság jó indulatában, hogy gondoskodni fog jegyzőiről. Az alispán kijelentése nagy hatást és biztató ígeretet tett a jövőre. Mi, kik elég tájékozottak vagyunk a közigazgatásban és azt eléggé ismerjük, hogy a jegyzők mily fontos feladatot végeznek és mily sok oldalról vannak igénybe véve, szintén teljesen méltányosnak tartjuk e hathatós pártfogást és atyai gondoskodást, s jegyzői hálaképpen bizonyára azzal foguak válaszolni, hogy fokozott erővel és szorgalommal fogják ellátni a közigazgatás nehéz feladatait.

Vásáráthelyezés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Klenócson f. évi október hó 26-án tartatni szokott országos vásár f. évi október hó 28-án tartassék meg.

A garamvölgyi takarékpénztár alakuló közgyűlése. Junius hó 2-án tartotta alakuló közgyűlését Pohorellavaszgyárban a garamvölgyi takarékpénztár Sréder Gyula vasgyári igazgató elnöklete alatt. A kereskedelmi törvény szellemének s intézkedéseinek megfelelő formálások után a részvénytársaság, a mennyiben eddig tulajdonság történt a részvényekre az alaptőkét 100000 koronáról 120000-re emelték fel s így 1200 névre szóló százkoronás részvény kibocsátását határozta el a közgyűlés. Az új pénztárat vezetője a következőképp alakult: Elnök Sréder Gyula, jegyző Hanvay Ede, igazgatósági tagok: Sréder Gyula, Zapotoczky Endre, Krajcsy Béla, Borbás György, Suha Bertalan, Antony János, Szontagh László, Handzó Pál, Lux Mihály, Tirseher Szilárd, Ruffinyi Aladár, pótagok: Altstock Ede, Bjel Kálmán, Szimann Pál, Felügyelő bizottság: Eisenhut Pál, Okolicsányi Lajos, Héring Samu és Kaiser K. József. A megalkult igazgatóság igazgatójának Antony Jánost, könyvelővé Ruffinyi Aladárt, pénztárossá Handzó Pált, ügyészé Hozáczy dr. nagyrőcei ügyvédet választotta meg.

Felhőszakadás. Várgede község és gyógyfürdő közelében f. hó 2-án vasárnap óriási vihar és felhőszakadás dühöngött. A megáradt Gortva patak a vasuti töltést teljesen átszakította, úgy hogy Budapest felé a közlekedés csak nagy óvatossággal volt lehetséges. A völgyet a víz egy fél óra alatt teljesen elöntötte, tönkre téve a gazdaság reményét, kik most szomorú reményekkel néznek az aratás elé. A várgedei túrdó és Balogfala község alsó része víz alatt állott. A gyorsan özönlő vízből két gyermeknek holttestét fogták ki. Az árvíz ezenkívül roppant sok kárt okozott. Sok szarvasmarhát is magával sodort az árvíz és igen sok házat megrongált.

Közgyűlés. A Rimaszombati konzervgyár részvénytársaság f. hó 3-án tartotta közgyűlését Molnár József elnökletével. Az elnök meleg hangon üdvözölte a megjelenteket, mindjárt az igazgatóság és felügyelőség jelentésének tárgyalásához fogtak. A mult évi eredmény az előző évinél jóval kedvezőbb, bár még most is sok nehézséggel jár az üzlet rendezése az előző évi kalamitások után. 1905—906-ban a veszteség 88154 korona 63 fillér volt, most pedig csak 14697 korona 47 fillér, melyből a kezelőknek járó 11603 korona jutalek levonásba jön, s így a konzervgyári veszteség 3094 korona 47 fillér. Az eddigi kezelők nem vállalkoztak tovább s így a közgyűlés Dr. Szabó Károlyt, Percz Samut és Braun Zsigmondot bízta meg a kezeléssel, kik a mostani ügyes és megbízható vezetővel: Sichea Károlylyal együtt bizonyára sikerrel fognak működni azon, hogy a jelen üzleti évben kedvező eredményt érjen el a vállalat, mely iránt a piacon mindig fokozottabb érdeklődés mutatkozik. Az eddigi összes befektetés 387299 korona, mely meghozza a tisztességes kamatot. A közgyűlés elhatározta, hogy felhatalmazza az igazgatóságot, hogy a takarékpénztár javára 100000 korona elsőbbségi kötvényt állítson ki. Az igazgatóságból sorsolás után kilépett Lukács Géza, Dr. Löcherer Tamás, Máriaassy Barna és Dr. Cziner Miksa újra megválasztattak egyhangulag. A közgyűlés az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvényt a mult évre vonatkozólag megadta és Dr. Kármán indítványára Molnár József igazg. elnöknek buzgó működéséért elismerését és köszönetét jegyzőkönyvileg fejezte ki. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Tanulmányi kirándulás. Nagyon tanulságos kirándulásban volt része folyó hó 5-én és 6-án a helybeli főgimnáziumi ifjuságnak. Horváth Zoltán tanár rendezése és vezetése mellett 47 tanuló indult el Ózdra a kora reggeli órákban vasuton. A tanulók felügyeletére és kíséretére résztvettek Schwalm Nándor, Marton István és Szigeti Benedek Gyula tanárok. A gyári tisztviselők szakavatott magyarázata mellett megtekintették az ózdi acél- és vasmű telepeket, majd megfürdtek a pompás

ózdi fürdőben, a mely bármely nagyobb városnak is becsületére válnék. Ebéd után kirándultak a társulati iparvasuton a nádasdi bádoglemezgyár megnézésére s ott szintén az egész mű lefolyását elejétől végig megismerlétek. Ejjelre ifjunk a tágas gyártelepi színházi helyiségben voltak elszállásolva. A kik résztvettek éjjel is az acéllöntés megtekintésén, azoknak némi fogalmuk lehet a vulkánok olvadt izzó lávafolyásáról. A hatalmas daruk játszva kapkodják el az óriási öntőcsészéket s 50000 kilogrammos súlyt egészen könnyedén kezelnek. Másnap reggel Bányászásra utaztak az ottani köszénbánya megtekintésére. A bányába gépezet szállította le a csapatot 68 méter mélységbe, de van alább 108 méter mélységű tárnahálózat is. A ki Jókai: „Fekete gyémántok“ című regényéből ismeri a köszénbányászatot, s alaposan esalódik, mert sem Davy-féle biztosító lámpát, sem más rejtélyes dolgokat nem lát, mert a harmadkori szenek nem árszának olyan veszedelmes gázokat, a melyekből vihedar és sújtó lég robbanása keletkezik. Nyitott olajmécsesekkel járnak a bányában, de van néhol sok sár s víz annyi, hogy szivattyuzni kell folytonosan, azután leszakadhat a homokos réteg, a duzzadó agyag eltörheti a gerendázatot és a szenes szekerek (csillék) elúthetik a vizgázatlant. Másfél óráig bolyongtak 4 csapatban a földalatti folyosókon s láttak itt-ott régi osztriga és szivkagyló kőületeket a szenes rétegekben — egyéb kőületek nincsen itten. Azután a bányafőnök és a tisztviselő szives vendégszeretetéről legnagyobb elismeréssel szólhattak a kirándulók. Gondos, figyelmes kalauzolás, magyaros vendégszeretet tette kellemessé e két napot, a melyen az ifjak megtanulhatták megbecsülni a komoly, kitartó munkát és iparkodást, a mely kincseket teremt elő onnan, a hol előbb alig termett valami. Este 7 órakor már visszaértek Rimaszombatba sok tapasztalattal és kedves emlékekkel.

Tennis-verseny. A eszi fürdőben folyó hó 2-án tennis-versenyt tartottak. A versenyben többen vettek részt, s mint értesülünk, a roz idő miatt az befejezést nem nyerhetett. A hölgyek közül első lett Horváth Ilonka, a férfiak közül pedig az első díjra a küzdelem zörg nem nyert befejezést Kubinyi Bandi és Bekény Zoltán között, kik a versenyt a mai napon folytatják.

Vasuti előmunkálatok. A kereskedelmi miniszter Molnár József és társai érdekeltségnek megengedte, hogy a Rimaszombat—Cserepes közt tervezett vasut költségvetését és tervezetét elkészíttesse. E célból Sesztay László műegyet. m. tanár a napokban városunkba érkezett két mérnökkel együtt, kik meg is kezdték a kitzési munkálatokat. Rimaszombat városból kiindulva, Rimatamásfala mellett Apáti pusztánál Osgyán, Fazekaszaluzsány érintésével Cserepesig végzik a kitzést s a nyomjelzési munkálatok néhány hét alatt befejezettek.

Műkedvelői előadás Tornalja műkedvelő társasága folyó hó 8-án az ottani „Fehér ló“ szállodában sikerült műkedvelői előadást rendezett. — Szinre került Herczeg Ferencnek „A Gyurkovics leányok“ című 4 felvonásos életképe. Az előadás jótékonyzélra az ottani tennis-pálya javára tartott meg és azt tánc követte.

A játszótér. A gyermekek játszótérének kérdésével városunk képviselőtestülete a dr. Löcherer Tamás főorvos iniciatívájára ez idén is foglalkozott a költség-előirányzat megállapításakor. A közgyűlés és a tanács megbízásából városunk tevékeny mérnöke állandóan foglalkozik az eszme kivitelével, a mennyiben immár elkerülhetetlen — ezen régen nélkülözött hiány pótlása, azonban a gyermek játszótérnek legalkalmasabb tér — a vásártér tájéka — egyelőre nem alakítható át, mert sem az új vasutvonal kitzési munkálatairól, sem a vasuti állomás kihelyezéséről és bővítéséről még nem tudunk végleges tervet.

Lóárverés. A helybeli m. kir. állami méntelep-osztály állományából f. hó 15-én délelőtt 10 órakor a vásártéren két sárga lovat fognak árverezni: egy 13 éves angol (Edgar) és egy 14 éves gidran (Kengyel Gidran) mént. Bővebb felvilágosítást ad az osztályparancsnokság.

Uj utca. A városi tanács új utca nyitásának eszméjével foglalkozik. Ez utca a Pokorágyi-uttól a vasutvonalal párhuzamosan a Stolcz-féle épület felé haladna.

Felakasztotta magát. Ibos Margit felsőbalogi 6 éves kis leány játék közben véletlenül az ajtó elzáróját mozgató zsinagra akasztotta fel magát. Mire észrevették, már halott volt. A törvényszéki boncolás megejtetett.

Örültek. Boón Antal rimaszombati illetőségű és Bódi Józsefné szül. Varga Teréz jános illetőségű egyének hirtelen megőrültek. — A hatóság mindkét örültet elmeegógyintézetbe szállította.

Felakasztotta magát a fogházban. Rubi Jakab dobsinai cipész egy becsületsértési perből kifolyólag feleségével együtt 10—10 korona pénzbüntetésre lett ítélve, ezt megfizetni nem tudta, s így fogházbüntetésre lett átváltottatva. Rozsnyón, a járásbírósi fogházban kellett volna leülnie a büntetését, azonban e helyett hazament, — s míg felesége odajárt — két kis fiát és leányát megszurkálta, aztán magát is megszurta. Neki nem lett semmi baja s beszállították a rozsnyói fogházba, hol folyó hó 6-án, egy észrevétlen pillanatban felakasztotta magát és meghalt. A gyermekek sérülése sem életveszélyes, ezek a rozsnyói közkórházban fekszenek. Rubi ezelőtt 10 évvel fél éves gyermekét, azért, mert sirt, a falhoz vágta, úgy hogy a gyermek meghalt. Ezért 9 hónapig ült az itteni fogházban vizsgálat alatt, de elmebetegnek minősítették az orvosok s a bíróság felmentette.

Tégla eladás
1000 darab — Likér olvasztó-telep ab kemence — 40 korona. — Állomás öt percz.
3—12 Kuchta Dániel Nyustya.

Gőzerőre berendezett juhtúró-gyár
4 éve, hogy fennáll, azonnal eladó. Megkereséseket „Juhtúró-gyár“ czímen a kiadóhivatal továbbítja.

Szerencse fel!

1.000,000 korona

nyerhető a XX osztályú országjegyre. Huzás jun 18. 19. 20-án.

Nyolczad Negyed Fél Egész korona

Postautalvány vagy utánvétel megrendelendő.

KUCHTA DANIEL Tiszoloz, bizományi eladása.

Szálloda, kávéház és vendéglő átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Rimaszombtatban

a „Három Rózsa“

szálloda, kávéház és vendéglő összes helyiségeinek a teljes vezetését az eddigi bérlőktől: Jellinek és Braun uraktól átvettem.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség tudomására adom, szabad legyen jelentenem, hogy éveken keresztül úgy a fővárosi mint a vidéki nagyobb szállodákban állottam alkalmazásban, legutóbb pedig itt Rimaszombtatban a „Gömör“ szállodában közel öt éven át töltöttem be nagy hivatással állásomat.

Igyekeztem oda irányul, hogy úgy a szórakozni vágyó, mint az utazó közönség helyiségeimben megtalálja mindazt, ami megkövetelhető egy jól vezetett s szolid alapra fektetett üzlettől.

Magamat a nagy közönség jóakaratu pártfogásába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

Rimaszombtat, 1907. június 1.

BALLAY ÁKOS.

Haszonbérbe

adatik 1907 október 1-től 12 egymás után következő évekre Szász Coburg és Gothai Fülöp herceg ő kir. fensége széptekvesü tagosított házilag kezelt derek-süvetei birtoka lakásokkal és gazdasági épületekkel bőven ellátva, a birtok 1366 magyar hold, melyből:

Table with 2 columns: quantity and description of land holdings.

A feltételek a hercegi gazd. igazgatóságnál Pusztá-Vacson (Pestmegye), vagy a dereki gazd intézőságnál u. p. Harkács, vasuti állomás Tornaia (Gömör-Kishontvármegye) betekintheők.

Arlejtési hirdetmény.

2480. sz. — Rimaszombtat r. t. város a Hunyady utcában végzendő csatornázási munkálatra arlejtést hirdet. Előirányzati összeg 8271 kor. 25 fillér.

Felhivatnak mindazok, kik ezen munkálat végzésére vállalkozni ohajtanak, hogy zárt írásbeli ajánlataikat az ajánlati összeg 5%-ának a városi pénztárba történt befizetését igazoló nyugta csatolása mellett a polgármesteri hivatalhoz folyó évi június 20-ának d. e. 11 óráig nyujtsák be.

A terv. költségelőirán zat és a részletes feltételek az iktató hivatalban a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Az ajánlatok felett végérvényesen a közgyűlés dönt.

Rimaszombtat, 1907. június 7.

Dr. Kovács László, polgármester.

Csödtömeg eladás.

A rimaszombtat kir. törvényszék mint csödtörőszék jóváhagyása folytán ezennel közhírré teszem, hogy vb. Neuman Sámuel kokovai kereskedő csödtömegéhez tartozó és a csödtömlár 1-649, 745-788. és 816-817. tételszámok alatt 4556 kor. 54 fillér beszerzési árban és 2627 kor. 74 fillér becsértékben felvett rőfös, fűszer és egyéb áruk, úgy üzleti felszerelési tárgyak zárt ajánlati versenytárgyalás útján eladatnak.

A 263 korona bántpénzzel felszerelt zárt ajánlatok legkésőbb 1907. évi június hó 15-ének déli 12 órájáig alólirott tömeggondnoknál adandók be.

Az ideiglenes csödtörőszéknek ugyanezen napon délután 4 órákor tartandó ülésében fog az ajánlatok elfogadása tekintetében határozni.

Azon ajánlattevő, a kinek ajánlatát az ideiglenes csödtörőszék elfogadja, köteles a vételárat 1907. évi június hó 15-étől számítandó 3 nap alatt kifizetni, illetve a megvett ingóságokat készpénzfizetés ellenében 3 nap alatt átvenni.

Az adás-vételi illeték egészben a vevőt terheli.

Az áruraktár alólirott csödtömeggondnok közbenjöttével megtekintheők.

Rimaszombtat, 1907. évi június hó 8-ik napján.

Dr. Hennyey László, csödtömeggondnok.

Arlejtési hirdetmény.

1-2

A m. kir. földmivelségi miniszter ur rendeletére a debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni, turiaremetei, rimaszombati, szatmárnémeti i és jászberényi osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1907 évi november hó 1-től 1908. október hó végéig szükségelendő

kenyér, zab, széna, alomszalma és kemény tűzifa biztosítása tárgyában 1907. évi június hó 25-én, d. e. 10 órákor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog alulírott méntelep parancsnokságnál megtartatni.

A szállítási feltételek úgy az alulírott méntelep parancsnokságnál, mint az egyes teleposztályoknál megtekintheők.

Az ajánlatok szerkesztésére, valamint a cikkek mikénti szállítására vonatkozólag felhivatik az érdekeltek figyelme a hatóságilag kifüggesztett arlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Debreczen, 1907 évi június hó.

A debreczeni m. kir. állami méntelep parancsnoksága.

Hirdetés.

Zmeskál József eserecsényi gazdasága közhírré teszi, hogy a cséplési idényben egészen új 8 lóerejű gőzgépjével, mely kazalozóval és fűrészzel is fel van szerelve 5% mellett cséplési munkát végez. Értekezhetni lehet gazdaságára címzett levelekben, u. p. Rimaszombtat. 4-5

Saját műhelyemben készült butorok!

BUTOR

a saját műhelyemben készült, feltűnő olcsó, — nagy választék — szép és jó kivitelben kapható:

Deutsch Géza

kárpitos és diszító butorraktárban, Kossuth Lajos-utca 3. sz., (dr. Weinberger Rezső ügyvéd ur házában.)

Saját műhelyemben készült butorok!

Faszénítés

körül teljes jártassággal bíró, tapasztalt és a felvidéki faszén viszonyokat alaposan ismerő, önálló intézkedésre képes üzemkezelőt azonnal alkalmaz a Heinczelmann-féle Vasgyár Bányatársulat Hisnyóvíz, Gömörmegye. 2-2

Hirdetmény.

194. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombtat kir. törvényszéknek 1906. évi 7571. számú végzése következtében dr. Cziner Miksa ügyvéd által képviselt a gömörmegyei takarékpénztár javára Bodnár István és neje ellen 150 kor. jár. erejéig 1906. évi december hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1738 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, tehén, csikók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécei kir. járásbírószék 1906. évi V. 415/5. számú végzése folytán 19. korona tökékövetelés, ennek kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen bíróság már megállapított költségek erejéig Csizben alpereseknél leendő megtartására 1907. évi június hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, A mennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1907. évi június hó 4 napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

A „Miskolczi Hitelintézet“ áru- és terményraktáraiban az ez idei

XV. évi gyapjúvásár

beraktározással egybekötve 1907. évi június hó 19-ik napján tartatik. — Részletes felvilágosítással szivesen szolgál:

a „Miskolczi Hitelintézet“ részvénytársaság igazgatósága.

Utánnymomat nem díjaztatik.

3-3

Gőzcséplő készlet

5 ös, majdnem új, 9 hóig használt teljes felszereléssel, elevátorral olcsón eladó. — Dickmann testvérek, Rimaszombtat.

Értesítés.

A putnoki hitelbank részvénytársaság a t. közönség tudomására hozza, hogy a pénztárban elhelyezett állandó jellegű betétek után

5, azaz öt százalék kamatot, a változó betéteknél pedig

4 1/2, azaz négy és fél százalék kamatot fizet.

A betét kamatadót az intézet mindenkor a sajátjából fizeti.

12-*

Az igazgatóság.

A hisnyóvízi vasgyár

felvesz nagyobb számú vasöntő tanulókat, kik már 2-3 hó mulva fentartásokra elegendő keresetre tehetnek szert, addig a gyár részéről segélyben és a 3 évi tanoncizdó alatt ingyenes iskoláztatásban részesülnek. Jelentkezések a gyár igazgatóságához Hisnyóvízre (Gömörmegye) intézendők.

Eladó szóda-gyár.

Jó karba lévő szóda gyár azonnal eladó, bővebb felvilágosítást ad: Wolf Ede Nagyrőczén.

Hirdetmény.

1400. sz. — A tornaljai kir. járásbírószék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank végrehajtónak Koléner Antalné Dolessal Ida végrehajtást szenvedő elleni 2000 kor. tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sajógyömöri 223 sztjvkben foglalt A 1 2 sor 492, 493, 494, 3840 hrszámú s Koléner Antalné Dolessal Ida néven álló 140/b ö. i. sz. ház, udvar, kert s gyümölcsösre az árverést 3668 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1907. évi augusztus hó 1-én, délelőtti 9 órákor Sajógyömörön, a község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbírószék mint tkvi hatóság Tornalján, 1907. május 11-én. Feledy, kir. járásbíró.